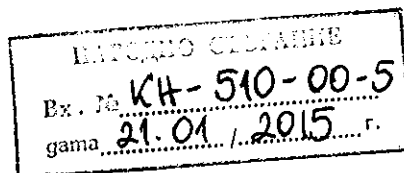

**ДО КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЧРЕЗ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

Във връзка с: обсъждане на Закона за предучилищно и училищно образование
Относно: негативните последици за основните училища

Уважаема Госпожо Председател,

целта на становището ни е да породи дискусия и в резултат корекции в проектозакона, чрез които да се даде шанс на малките основни училища да продължат да съществуват като институции, предоставящи качествени образователни услуги.

На територията на страната броят на основните училища е немалък, а броят на учениците и паралелките, с изключение на големите градове, прогресивно намалява. Темата засяга всички основни училища в малки населени места и заслужава внимание от гледна точка на особеностите на прогимназиалния образователен етап и възможностите за развитие на учениците, от гледна точка на родителите и учителската колегия.

От позицията на хора с достатъчно опит в училищното образование сме убедени, че солидните знания, придобити в основното образование, са необходимото и задължително условие за мотивацията за добри постижения в средното образование. А тези базисни знания, в своето богатство, пълнота и задълбоченост се развиват в прогимназиалния етап на основното образование. Смятаме, че този етап е подценен като значимост и процес, включително и от гледна точка на възрастовите особености на учениците, и в сравнение с предучилищното образование, началния и гимназиалния етап му е зададен най-кратък период - три години. Доколко учениците са подготвени след тригодишно обучение за по-разнообразните възможности за развитие след седми клас, е видно от резултатите от НВО, които значително се различават, не в наша полза, от европейските критерии за готовност за преминаване в по-горен клас. Възможностите на прогимназиалния етап, с наличната мотивация у учениците в тази възраст, високият процент на посещаемост и завишеният контрол от страна на родители и учители биха се разгърнали и биха довели до по-добри постижения при четиригодишен период на обучение.

При принципно съгласие биха могли да се търсят решения в различни посоки. Започване на задължително училищно обучение на 6-годишна възраст, каквато е практиката в много страни от Европейския съюз, с оглед запазване на четиригодишния период на обучение в начален етап и последващ четиригодишен период за прогимназиален етап, при което завършващите основното си образование след осми клас ще бъдат на възрастта на настоящите седмокласници. Запазване на ситуацията такава, каквато е към момента, или друг консенсусен вариант.

Ориентиране към възможността за трансформиране на основните училища в обединени до десети клас носи в себе си висок риск от затрудняване и намаляване на приема в I и V клас, поради това, че съставът на учениците след VII клас драстично се променя. Друг аргумент е съществуващата трайна нагласа сред учениците и родителите за

промяна на средата и вида на училището след завършване на основна степен на образование.

Една образователна система е добра, когато дава шанс на всяко дете да има достъп до качествено образование, независимо от това дали живее в малко, или голямо населено място и независимо от избора на родителите му да учи в малко или голямо училище. В тази връзка малките основни училища, при запазване на тригодишния период на обучение в прогимназиален етап и завършване на основно образование след седми клас, не биха могли да предложат качествени и конкурентноспособни образователни услуги за етапа и ще бъдат изправени пред редица затруднения:

- Невъзможност да се осигурят нормативи на квалифицирани специалисти по предмети. Най-търсените специалисти в малките основни училища със степен „професионален бакалавър“ с две и повече специалности са на пенсионна възраст, а учителите със степен „бакалавър“ и „магистър“ са предимно с една специалност;
- Съкращаване на квалифицирани кадри, за които ще бъде почти невъзможно да си намерят работа в населеното място;
- Възлагане на часове на неспециалисти;
- Невъзможност за осигуряване на преподаватели по предмети с норматив под половината от норматива;
- Занижаване на качеството на преподаване;
- Занижена мотивация и удовлетвореност на работещите, поради намалената работна заплата.

Не е трудно да предвидим резултата от попадане в подобна ситуация. Въпросите, които ни вълнуват са: Обсъждан ли е подобен резултат?, Колко групи лица и училища би засегнал?, Има ли нещо положително в това като вид училище основното училище да съществува като възможност предимно на хартия в Закона?, Кой има полза от създаване на училища-гиганти?

Вярваме, че диалогът е обмен на умове, а спорът е сблъсък на него. Надяваме се чрез диалог да се постигне най-доброто решение, независимо от цената на усилията по пътя на реализиране на промените.

Директори на основни училища в Община Самоков:

Велета Анг. Силитидска - директор на ОУ „Хр. Бранис“

Христово Венков Емануел - директор на ОУ „К. А. В.“

Виктор Костова Сивева - директор на ОУ „Д. Димитров“

Елка Ангелова Караборецова

Йордан Харисанов - Илиев

Георги Стоянов Юрков - директор на ОУ „С. Д.“

